

Mecenatas

NORFA

koncertų
sezonas

Partneriai:

LRT

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

Lrytas

MOTERIS

V A G A
KNYGŲ TINKLAS

TRINITI 3 JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

Koncertai
tavo telefone

Bilietus platina

kakava.lt

Kamerinės muzikos koncertas

Atverk užmarštis vartus

VALSTYBINIS VILNIAUS KVARTETAS

DALIA KUZNECOVAITĖ (I smuikas)

ALGIRDAS ŠOCHAS (II smuikas)

KRISTINA ANUSEVIČIŪTĖ (altas)

VIKTOR REKALO (violončelė)

www.filharmonija.lt

2025 m. rugsėjo 28 d., Vilnius,
Filharmonijos Mažoji salė

PROGRAMA

VYTAUTAS BACEVIČIUS (1905–1970)

Styginių kvartetas Nr. 3, op. 48

*Moderato sostenuto. Quasi
Andantino*

Lento

Allegro moderato

VLADAS JAKUBĖNAS (1904–1976)

Styginių kvartetas a-moll, op. 4

Allegro

*Adagio non tropo. Allegretto
scherzando. Andante
mosso. Adagio*

ANTONÍN DVOŘÁK (1841–1904)

Styginių kvartetas Nr. 12 F-dur

(„Amerikietiškas“), op. 96 / B.179 (1893)

Allegro, ma non troppo

Lento

Molto vivace. Trio

Finale. Vivace, ma non troppo

Atlieka

VALSTYBINIS VILNIAUS
KVARTETAS

VALSTYBINIS VILNIAUS KVARTETAS yra ryškus Lietuvos kamerinio žanro atlikimo reprezentantas, turintis ilgą veiklos istoriją. Debiutavęs 1965-aisiais, 1972 m. laimėjo aukščiausių kvartetų konkurso Lježe (Belgija) apdovanojimą. Be kitų garbingų titulų, 2002 m. jam paskirta Lietuvių fondo (JAV) kultūrinė muzikinė dr. A. Razmos premija, 2004 m. – aukščiausias šalies apdovanojimas – Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija, 2005 m. – Baltijos Asamblėjos premija. 2024 m. kvarteto nariams įtekti Lietuvos gynybos, kultūros ir švietimo asociacijos medaliai „Už pasižymėjimą skleidžiant aukštąją kultūrą Lietuvos karininkijai“.

Vilniaus kvartetas, kuriame griežia jau kelinta muzikų karta, apkeliavo daugybę užsienio šalių, koncertavo tokiose prestižinėse salėse kaip Niujorko „Carnegie Hall“, Leipcigo „Gewandhaus“, Vienos „Musikverein“, Amsterdamo „Concertgebouw“ ir kt.; pasirodė didžiausiuose tarptautiniuose festivaliuose – Brėgenco (Austrija), Šlėzvingo-Holšteino (Vokietija), „De Radio France et Montpellier“, Hectoro Berliožio ir kituose.

Kolektyve grojo iškilūs Lietuvos muzikai: Audronė Vainiūnaitė, Augustinas Vasiliauskas, Donatas Katkus, Petras Kunca, Artūras Šilalė,

Girdutis Jakaitis ir kiti. 2015 m. nuo pirmos dienos griežusi kvarteto primarijė prof. Audronė Vainiūnaitė pirmojo smuiko pareigas perdavė savo mokinei smuikininkei Daliai Kuznecovaitėi, 2020 m. su kolektyvu atsisveikino penkis dešimtmečius šiame ansamblyje griežęs violončelininkas Augustinas Vasiliauskas. Šiuo metu kolektyve griežia jaunosios kartos muzikai: Dalia Kuznecovaitė (I smuikas), Algirdas Šochas (II smuikas), Kristina Anusevičiūtė (altas) ir violončelininkas Viktoras Rekalo (Ukraina).

Kvartetas nuolat dalyvauja šaliai svarbiuose tarptautiniuose renginiuose, tokiuose kaip mūsų šalies pirmininkavimas Europos Sąjungos Tarybai (2013) Egipte ir Prancūzijoje; koncertai nuo Vilniaus, Ukrainos iki Tel Avivo minint Lietuvos valstybės atkūrimo 100-metį (2018), išskirtiniai koncertai Romos Panteone, Švč. Mergelės Marijos ir Visų Kankinių bazilikoje, minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 34-ąsias metines bei diplomatų Lozoraičių metus (2024), ir kiti. Šių metų vasario mėnesį, švenčiant Valstybės atkūrimo dieną Vasario 16-ąją, kvartetas koncertavo Kanadoje.

Valstybinis Vilniaus kvartetas jau ilgai puoselėja įvairius koncertų ciklus, o pastaruosius kelerius metus atlieka ciklą „Atverk užmaršties vartus“: šiuose koncertuose girdime rečiau skambančius įvairių autorių kūrinius.

Šiomet minime kompozitoriaus ir pianisto **Vytauto Bacevičiaus** 120-ąsias gimimo metines. Tai išskirtinė asmenybė Lietuvos muzikos istorijoje, vienas pirmųjų avangardistų, tarpukaryje kvietęs kurti modernią Lietuvą, arba, kaip 1932 m. rašė Jeronimas Kačinskas, „pirmas kompozitorius Lietuvoje, kuris neša dabartinės europietiškos muzikos kultūros orientaciją“. Savo kūryba, pianistine bei publicistine veikla V. Bacevičius tapo vienu svarbiausių šiuolaikinės muzikos propaguotojų. 1936 m. jis buvo vienu iš muzikų, iniciavusių Lietuvos, vienintelės iš Baltijos valstybių, įstojimą į Tarptautinę šiuolaikinės muzikos draugiją (ISCM). 1928–1939 m. kaip pianistas Europoje surengė daugiau nei 300 solinių koncertų. 1939 m. vasarą V. Bacevičius išvyko koncertuoti į Argentiną, į Lietuvą nebesugrįžo, tapo emigrantu, o 1940-aisiais persikėlė į JAV. Dėstė Niujorko, Bruklino konservatorijose, Long Ailando muzikos meno institute; koncertavo garsiojoje Niujorko „Carnegie Hall“, Čikagoje, Bostone.

V. Bacevičius buvo žinomas kaip radikalus modernistas, nesitaikstantis su publikos skoniu, propaguojantis naujausias Vakarų Europos muzikinės kūrybos tendencijas. Apsigyvenęs Niujorke, 4–5-uoju dešimtmečiais jis kūrė nuosaikesnę muziką nei anksčiau Lietuvoje, įvardydamas tai kaip savo „kompromisinį laikotarpį“: tuo metu jo kūryboje pastebimi neoklasicizmo bruožai. Šiam laikotarpiui galima priskirti **Styginių kvartetą Nr. 3, op. 48**, sukurtą 1950 metais.

Kaip teigia jo kūrybos tyrinėtojas, propaguotojas, pianistas Gabrielius Alekna: „Po M. K. Čiurlionio V. Bacevičius buvo ir yra pripažįstamas kaip svarbiausia XX a. vidurio lietuvių muzikos asmenybė. Jo kūryba buvo milžiniškas žingsnis pirmyn, smarkiai pralenkęs savo laikmetį, ypač kalbant apie fortepijoninės ir orkestrinės muzikos palikimą. Kūrinių gausa ir kokybė tuo metu jis neturėjo sau lygių tarp lietuvių (...). Jo muzika – tai vis dar neišnaudotas Lietuvos turtas. Labai svarbu susieti Bacevičiaus laikus su dabartimi, įprasminti ir skleisti šį Lietuvos turtą konkrečiais darbais.“

Žymus kompozitorius, pianistas, įtakingas muzikos kritikas, publicistas **Vladas Jakubėnas** gimė Biržuose, augo reformatų kunigo šeimoje, vėliau gavo puikų muzikinį išsilavinimą Rygos konservatorijoje (pas latvių muzikos klasiką Jāzepq Vītolq) ir Berlyno muzikos akademijoje.

„V. Jakubėnas mokėsi Rygoje ir Berlyne, žavėjosi Paulio Hindemitho muzika ir įvairiomis modernizmo srovėmis. Lietuvoje jis tapo konservatyvesnis: „Lietuva juk ne didmiesčių šalis: užtenka nuklustyti į Kauno pakraščius ar pavažiuoti pusvalandį autobusu, kaip mes pasineriame į dar visai kaimietišką, tykų, romantiškai nuteikiantį kraštą.“ Jo muzikoje pinasi romantinės, impresionistinės ir neoklasicistinės muzikos atgarsiai, neretai persmelkti „lietuviškos intonacijos“, „harmonija yra dalinai gan avangardiška, kai kur politonališka“. Jakubėnas buvo ryškiausias tarpukario muzikos kritikas, dėstė fortepijoną Kauno konservatorijoje. Dėl sovietų okupacijos emigravęs į Vakarus, kompozitorius labai sielvartavo ir muzikos beveik neberašė.“ (Šarūnas Nakas, iš LMIC puslapio).

„Priklausau prie naujoviškai konservatyvių kompozitorių“, – yra pasakęs V. Jakubėnas, palikęs įvairiausių žanrų kūrinių – tris simfonijas, styginių kvartetą, baletą „Vaivos juosta“, kūrinių chorui, balsui solo, kamerinių instrumentinių opusų. Išėivijoje kompozitorius daugiausia dirbo

organizacinį ir pedagoginį darbą, akompanavo, vargonininkavo, daug reiškėsi spaudoje.

Studijuodamas Berlyne 1930 m. sukūrė šiandien skambantį **Styginių kvartetą a-moll, op. 4**. Autorius rašė: „Dviejų dalių stygų kvartetą rodo dar modernesnių tendencijų; temos turi nacionalinių bruožų; jų stilius gali būti apibūdintas kaip dalinai neodiatoniškas, dalinai modališkas (senobinėmis tonacijomis paremtas).“ Tuomet šis opusas ne kartą atliktas Berlyno aukštosios muzikos mokyklos salėje ir sulaukė teigiamų įvertinimų laikraščiuose „Berliner Morgenpost“ ir „Deutsche Tageszeitung“: „Kupinas gyvybės veikalas, išaugęs tautinės muzikos dirvoje, pilnas kraujo ir muzikalumo.“

Čekų muzikos dainiaus **Antonín Dvořák** kameriniai kūriniai įrašyti į pasaulio muzikos aukso fondą ir perteikia ne tik romantiškos lyrikos simbiozę su dramatismu, bet ir savitą Moravijos bei Bohemijos regionų, Amerikos tautų folkloro koloritą. Kompozitorius trejus metus (1892–1895) praleido JAV kaip naujai įkurtos Nacionalinės konservatorijos Niujorke direktorius. 1893-iaisiais, kartu su savo žinomiausia Simfonia Nr. 9 „Iš naujojo pasaulio“, kompozitorius sukūrė dar vieną šedevrą, šįkart kamerinio žanro, – **Styginių kvartetą Nr. 12 F-dur, op. 96**, vadinamą „Amerikietiškuoju“.

1893 m. vasarą A. Dvořakas praleido Spilvilio mieste (*Spillville*) Ajovoje, kuriame gyveno čekų bendruomenė, jį pakvietė smuikininko, tuometinio Dvořako sekretoriaus Josefo Jano Kovaříko šeima. „Mums čia labai patinka ir, ačiū Dievui, aš sunkiai dirbu, esu sveikas ir geros nuotaikos“, – laiške rašė kompozitorius. „Amerikietiškas“ kvartetą pirmą kartą ir buvo atliktas Spilvilyje, pirmuoju smuiku griežė pats autorius, kitais instrumentais – J. J. Kovaříkas, jo dukra ir sūnus. Viešai šis opusas pirmą kartą nuskambėjo 1894 m. sausį Bostone ir vėliau Niujorke, jį atliko Kneiselio kvartetą. Pasisekimas buvo toks, kad vien tais metais įvairiose salėse kūrinyje buvo atliktas dar 50 kartų. Nežinomas recenzentas rašė: „Čia nerasime galingojo Beethoveno, bet yra amžinos saulės dvasia – Mozarto muzikos siela.“ Pats Dvořakas yra sakęs, kad rašant kvartetą prieš akis jam stovėjo tėtutis Haydnas.

„Jei nebūčiau pamatęs Amerikos, niekada nebūčiau sukūręs nei naujosios (9-osios) simfonijos, nei kvarteto“, – tvirtino kompozitorius. Jį sužavėjo Amerikos čiabuvių ir afroamerikiečių muzika, tad Kvartete

Nr. 12 girdime šias naujas spalvas, įpinamas į autoriui būdingą sodrią ir sudėtingą faktūrą, pajvairinamą pentatonikos derme, ritmo sinkopėmis ir mąslia, melodinga, ypač antros dalies *Lento* lyrika.

Redaktorė *Justa Adomonytė-Šlekaitienė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

Kviečiame į kitus koncertus Filharmonijoje!

Spalio 5 d., sekmadienį, 16 val.

Filharmonijos Mažojoje salėje

Kamerinės muzikos koncertas

„Vytauto Bacevičiaus 120-mečiui“

YUSUKE ISHII (fortepijonas; Japonija, Lietuva)

Programa:

KAROL SZYMANOWSKI – „Shéhérazade“

(„Šeherazada“) iš ciklo „Masques“ („Kaukės“), op. 34

VYTAUTAS BACEVIČIUS – „Poème Nr. 4“ („Poema

Nr. 4“), op. 10; „Poème mystique“ („Mistinė poema“),

op. 6; „Trois pensées musicales“ („Trys muzikinės

mintys“), op. 66

PIERRE BOULEZ – Sonata fortepijonui Nr. 1

GEORGE BENJAMIN – „Fantasy on Iambic Rhythm“

(„Fantazija jambo ritmu“)

CHRISTOPHE BERTRAND – „Haos“

Koncerto partneris – Lietuvos muzikos informacijos ir

leidybos centras

Spalio 11 d., šeštadienį, 19 val.

Filharmonijos Didžiojoje salėje

Orkestro muzikos koncertas

„Arvo Pärto 90-mečiui“

GLASPERLENSPIEL SINFONIETTA (Estija)

Solistas HANS CHRISTIAN AAVIK (smuikas, Estija)

Dirigentas ANDRES KALJUSTE (Estija)

Programa:

ARVO PÄRT – „Orient & Occident“ styginių orkestrui

WOLFGANG AMADEUS MOZART – Koncertas

smuikui ir orkestrui Nr. 5 A-dur, KV 219 („Turkiškas“);

Simfonija Nr. 29 A-dur, KV 201

PEETER VÄHI – „Prayer-Wheel“ kameriniam orkestrui

JOHN CAGE – „4'33““

Spalio 12 d., sekmadienį, 19 val.

Filharmonijos Didžiojoje salėje

Kamerinės muzikos koncertas

„Lietuvos ir Ukrainos pianistų duetų dedikacija

Čiurlionio metams“

Fortepijoniniai duetai:

ZBIGNEVAS IBELHAUPTAS, RŪTA RIKTERĖ

YURII KOT, IRYNA ALEKSIYCHUK (Ukraina)

Programa:

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS –

Vargoniniai preliudai (K. Grybausko

aranžuotė dviem fortepijonams); „Miške“

(J. Aleksos aranžuotė dviem fortepijonams)

FERENC LISZT – simfoninė poema „Preljudai“, S. 97

(autorius aranžuotė dviem

fortepijonams)

ZITA BRUŽAITĖ – „Urbs urbium“ („Miestų miestas“),

sukurta „Čiurlioniadai“ (premjera, 2025)

MAURICE RAVEL – Valsas, M. 72 (autorius

aranžuotė dviem fortepijonams)

IRYNA ALEKSIYCHUK – Siuita pagal N. Gogolio

apsakymą „Baubas“; Koncertinė fantazija „Ivano

Kupalos naktį

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

